

IBIS Analyse December 2009

Gennemsigtige virksomhedsregnskaber giver penge til udvikling

Af: Sarah Kristine Johansen, Politikmedarbejder IBIS

Resumé

En ændring af virksomhedernes regnskabspraksis, hvor virksomheder i stedet for at aflægge koncernregnskaber, skal aflægge regnskaber land for land, vil synliggøre, hvor overskud bliver produceret og dermed skal beskattes. En sådan regnskabsaflæggelse vil muliggøre en fair beskatning i ulandene, så værdien af naturressourcerne kan finansiere skoler, sundhed og udvikling for verdens fattigste.

Der ligger enorme rigdomme i form af olie, gas og mineraler gemt i undergrunden i mange udviklingslande, der kan finansiere en bæredygtig udvikling. De fattige afrikanske lande syd for Sahara eksporterede i 2008 for mere end 118 milliarder dollars olie, gas og mineraler¹. Alligevel har disse lande nogle af verdens fattigste befolkninger. Størstedelen af naturressourcerne bliver udvundet af multinationale selskaber, der kun betaler en meget lille del tilbage til udviklingslandene i form af skatter og afgifter. Fx eksporterede Ghana for ca. 2,2 milliarder dollars guld i 2008, men regeringen fik kun ca. tre procent af denne værdi som indtægt på statsbudgettet², på trods af at guldprisen er steget med 300 procent over de sidste tre år. En rapport fra Christian Aid anslår, at udviklingslandene hvert år mister \$160 milliarder dollars i tabte skatteindtægter på grund af multinationale selskabers kapitalflugt.³

I første halvår af 2010 er dele af de internationale standarder for aflæggelse af regnskaber til revision. International Accounting Standards Board (IASB), der fastlægger regnskabsstandarder, har efter pres fra EU og civilsamfundsorganisationer nedsat en arbejdsgruppe, der har fremlagt et udkast om regnskabsstandarderne for naturressourceindustrien. Danmark og andre lande, ikke mindst i EU, må presse på for at IASB vedtager, at virksomhederne skal aflægge gennemsigtige regnskaber land for land. Regnskabsaflæggelse land for land vil være det største enkelte tiltag, der kan tages, for at skabe gennemsigthed og sikre at værdien fra naturressourcerne bliver i landene og kan investeres i udvikling.

Denne analyse er også et bidrag til debatten om en ny dansk udviklingsstrategi. Dansk og international bistands målsætninger om udvikling og fattigdomsbekæmpelse undermineres, fordi ulandene kun i meget ringe omfang får glæde af værdierne fra deres naturressourcer. Danmark bør prioritere en indsats for at sikre, at udviklingslandenes interesser varetages, også i internationale forhandlinger om regnskabsstandarder, udveksling af skatteinformation og indsatsen mod skattely.

Olie, gas og mineraler kan finansiere udvikling

Mange af de fattigste udviklingslande er rige på olie, gas og mineraler, der udgør store værdier. Paradoksalt er netop disse lande blandt de fattigste. Værdien fra naturressourcerne fører ikke til udvikling. Det er det man kalder ressourceforbandelsen. For at naturressourcerne skal kunne finansiere udvikling, skal der være tre forudsætninger tilstede:

- **Udviklingslandene skal lave bedre kontrakter med virksomheder, der udvinder naturressourcer.** Ønsket om at tiltrække udenlandske virksomheder og investeringer får de ressourcerige lande til at konkurrere indbyrdes om at tilbyde den laveste skatteprocent, give skatteudsættelse og fratække investeringer. Dette problem kan afhjælpes gennem målrettet støtte til opbygningen af bedre kompetencer i statsadministrationerne i udviklingslandene.
- **De firmaer, der udvinder naturressourcerne, skal betale deres skat.** Multinationale selskaber flytter illegalt 600-700 milliarder dollars⁴ ud af udviklingslandene, typisk til søsterselskaber i skattely, uden at betale skat. En stor del af denne kapitalflugt er fra naturressource-industrien. Dette problem kan, som det vil blive uddybet nedenfor, imødegås ved at lave gennemsigtige regnskabsstandarder for virksomhederne.
- **Regeringerne skal bruge de opkrævede skatter til udvikling.** Denne målsætning kræver en indsats mod korrupsion og en demokratisk kontrol med regeringerne. Naturressource-industrien bliver betragtet som en af verdens mest korrupte sektorer.⁵ Gennemsigtheden i virksomhedernes og staternes regnskaber er, sammen med et stærkt civilsamfund, en forudsætning for at komme korrupsionen til livs og sikre demokratisk ansvarlighed overfor befolkningen.

Hvorfor fokusere på gennemsigtige regnskaber

Cirka 60 procent af verdens handel foregår inden for multinationale selskaber⁶, og mindst halvdelen af den internationale handel foregår via skattely⁷. De interne transaktioner inden for multinationale selskaber er ofte ikke synlige i de regnskaber, der er offentlig tilgængelige. Multinationale selskaber aflægger typisk koncernregnskaber, der ikke viser overskud i de enkelte dele af koncernen. Det giver mulighed for at flytte virksomhedernes overskud fra udviklingslandene til skattely, fx gennem fastsættelse af kunstigt høje eller kunstigt lave priser i handlen inden for multinationale koncerner.

På trods af at multinationale virksomheder offentliggør deres regnskab, som om de er enheder, bliver de ikke beskattet som en enhed. Hvert datterselskab bliver derimod beskattet individuelt. Dette misforhold mellem den økonomiske og skattemæssige struktur gør det svært at skabe et overblik over, hvad der sker inden for en multinational virksomhed, når det kommer til skattebetaling.

Hvis virksomhederne aflægger regnskab land for land vil det fremgå, hvad naturressource-industrien har af indtægter og udgifter, samt hvad de betaler af skatter og afgifter i *hvert enkelt* af de lande, koncernen har virksomhed i. Det vil synliggøre, om virksomhederne betaler en rimelig skat af overskuddet fra udvindingen af naturressourcer i de pågældende lande, eller om overskuddet føres ud af landene.

Aflæggelse af gennemsigtige regnskaber for hvert enkelt af de lande, som de multinationale selskaber har aktiviteter i, er det vigtigste enkelte tiltag for at skabe den gennemsigtheden, der er nødvendig for at stoppe skattesvig i de ressourcerige udviklingslande. Regnskabsaflæggelse land for land kan ikke løse hele den komplekse problematik om udviklingslandenes lave skatteindtægter, men det er en forholdsvis simpel mekanisme, der – hvis den indføres – kan løse en væsentlig del af problematikken.

IASB

'International Accounting Standards Board' er en privat oprettet institution, der udvikler regnskabsstandarder. IASB har hovedsæde i London, og arbejder for at "udvikle et enkelt sæt af kvalitetsmæssige, forståelige og globalt retskafne regnskabsstandarder". Boardet udgøres af 14 medlemmer, der bliver udpeget af 22 trustees. Disse er valgt for en periode på 3 år. Medlemmerne af Boardet er fra det private erhvervsliv, særligt revisionselskaberne, men også fx tidligere erhvervsministre. Regeringerne og offentligheden har ingen direkte demokratisk indflydelse på Boardets sammensætning eller beslutninger. Dog besluttede IASB i starten af 2009 få tilknyttet et 'Monitoring Board', hvor regeringer er repræsenteret og høres. <http://www.iasb.org>

Virksomheder aflægger i dag deres regnskab efter globale standarder defineret af 'The International Accounting Standards Board' (IASB) (se boks). IASB blev etableret i 2001 af en række internationale revisionsfirmaer og transnationale virksomheder ud fra målsætningen om at skabe en global standard for virksomheders regnskab. Disse regnskabsstandarder er siden blevet gjort lovpligtige i EU og i næsten 100 andre lande⁸, og er derfor tæt på at have etableret sig som de globale regler for regnskabsaflæggelse. Målsætningen om globale standarder er i sig selv vigtig og en forudsætning for gennemsigthed.

Fordele ved regnskabsaflæggelse land for land

Hvis virksomheder aflægger regnskab for hvert enkelt land, de opererer i, vil det indebære, at alle multinationale virksomheder skal oplyse om:

- Hvilke lande virksomheden opererer i,
- Hvilket navn virksomheden handler under i hvert land,

Regnskabsaflæggelse land for land er således kun relevant for virksomheder, der opererer i mere end ét land, men det vil udgøre et vigtigt supplement til de oplysninger, der allerede nu bliver oplyst i de multinationale virksomheders regnskaber. Det vil vise misforhold mellem produktion, overskud og skattebetaling.

For at kunne se den interne handel i multinationale selskaber og kunne vurdere rimeligheden i skattebetalingen skal regnskabsaflæggelsen land for land vise:⁹

- Den totale omsætning for koncernen,
- Køb og salg uden for koncernen og
- Køb og salg til andre virksomheder inden for koncernen.
- Lønomsætninger og skattebetalinger

Det giver tilsammen et overblik over virksomhedens reelle tilstedeværelse i et givet land. Hvis en filial af et multinationalt selskab i et skattely har en stor omsætning, men omsætningen hovedsagelig er fra handel med andre datterselskaber inden for koncernen, er det et fingerpeg, om at selskabet fungerer som transitselskab mellem den multinationale virksomheds datterselskaber, og derved at overskuddet i koncernen bliver flyttet internt hertil for at undgå at betale skat. Typisk vil det også være et tilfælde af intern flytning af overskud, hvis et selskab i et uland har en stor omsætning fra køb eller lån fra andre selskaber inden for koncernen, men næsten ikke noget overskud. Også her kan det tyde på, at overskuddet gennem handlerne flyttes ulovligt til andre filialer inden for koncernen.

Oplysningerne om de forskellige typer omsætninger viser den reelle tilstedeværelse af en virksomhed i et land. De giver et grundlag for at vurdere og fastsætte en korrekt og retfærdig skattebetaling, der reflekterer selskabets produktion af overskud i landet.

Ud over at skabe gennemsigthed for skattemyndighederne vil regnskabsaflæggelse land for land også være et vigtigt skridt i retningen af at afsløre korrupsion, fordi det bliver offentligt tilgængeligt, hvor mange penge firmaerne betaler til regeringerne i de naturressourcerige lande i form af skatter og afgifter.

EITI

Det internationale initiativ for gennemsigthed i naturressourceindustrien 'Extractive Industries Transparency Initiative' sigter på at få virksomheder og regeringer til at gøre det gennemsigtigt, hvad de betaler henholdsvis modtager fra naturressourcerne. Dette initiativ vil få betydeligt bedre vilkår, hvis regnskabsstandarderne blev ændret. I Danmark er initiativet indtil videre ikke blevet fulgt op af regeringen, og danske virksomheder, der arbejder inden for olie, gas og mineralindustrien er ikke med i EITI og oplyser således ikke, hvad de betaler til regeringer i ulandene. <http://eititransparency.org/eiti>

Hvis regeringerne samtidig oplyser, hvad de har modtaget af skatter og afgifter fra udvindingen af naturressourcer, vil det være muligt at sammenligne de to tal og herved afsløre en eventuel forskel, der højst sandsynligt bunder i korrupsion. Dette er et af hovedmålene ved 'Extractive Industries Transparency Initiative' (EITI – se boks).

Fordele for forskellige grupper ved gennemsigtige regnskaber

Der er en lang række fordele ved, at multinationale selskaber aflægger regnskab land for land, især for aktionærer, investorer, offentligheden og skattemyndighederne.¹⁰

Aktionærer og investorer:

- Aktionærer og investorer får et bedre billede af, hvilke risici virksomheden tager eller undgår, eksempelvis om det multinationale selskab opererer i politisk ustabile lande, skattely, krigsområder og andre sensitive områder, der kan øge risikoprofilen for investeringen.
- Gennemsigtighed i virksomhedens skattebetaling vil vise, om koncernen har en unaturlig lav skattebetaling og dermed et unaturligt højt overskud efter skat, hvilket fører til en overvurdering af virksomhedens afkast, som giver et galt informationsgrundlag for investering.
- Det viser virksomhedens engagement i arbejdet for gennemsigtighed og antikorrupsion, hvilket mindsker virksomhedernes risici for at sætte omdømmet på spil.

Offentligheden:

- Befolkningen i de ressourcerige lande kan se, hvem der ejer de virksomheder, der opererer i landet, hvilket ofte ikke er tilfældet i dag.
- Det vil identificere virksomhedernes direkte bidrag til landets udvikling, det vil sige hvor meget skat virksomhederne betaler, hvor mange ansatte den har, hvad den betaler i moms, etc. Virksomhederne vil med større klarhed kunne vise deres bidrag til landene og befolkningen kan holde virksomhederne til ansvar.
- Det vil give et klart billede af skattebetalingen, også i andre lande, og dermed en bedre mulighed for at undgå skattekonkurrence mellem fattige lande for at tiltrække investeringer.

Skattemyndighederne:

- Det vil gøre det muligt for skattemyndighederne at fastsætte en passende skatteprocent på overskuddet fra udvindingen af naturressourcer.
- Endvidere vil en regnskabsaflæggelse land for land gøre det muligt at vurdere, hvorvidt en multinational virksomhed illegalt benytter sig af skattetænkning og skattely, fordi en regnskabsaflæggelse land for land blotlægger virksomhedens reelle tilstedeværelse i et givet land.

Hvad kræver det?

Modvilje mod at indføre gennemsigtige regnskaber land for land bunder i en bekymring for, at det vil underminere virksomhedernes konkurrencefordele, og en påstand om at det er svært, at få en sådan regnskabsaflæggelse til at virke, fordi det vil kræve en masse arbejde for de multinationale selskaber at finde de nødvendige data¹¹.

Hvad angår virksomhedernes tab af konkurrencefordele, er det udelukkende et problem, hvis det kun er nogle få virksomheder, der aflægger regnskab land for land. Lige nu arbejdes der på at gøre regnskabsaflæggelse land for land – i hvert fald for naturressource-industrien – til en del af de globale standarder for regnskabsaflæggelse, og hvis der støttes op om dette arbejde så det lykkes, vil det give lige konkurrencevilkår.

Hvad angår påstanden om at det vil kræve en masse arbejde, at finde de nødvendige data forholder det sig sådan, at de multinationale selskaber allerede har de nødvendige oplysninger om deres aktiviteter til at aflægge regnskaber land for land. Selv hvis virksomhederne i dag organiserer deres koncernregnskaber på basis af varegrupper – og ikke på basis af geografi - så foretager de alligevel en omsortering af disse oplysninger til landeniveau for at lave deres rapportering af beskatningen i det enkelte land¹². Dette skyldes netop, at multinationale virksomheder betaler skat i hvert enkelt land, de opererer i, på trods af at de bliver betragtet som en enhed, når de aflægger årsregnskab.

Som det ser ud i dag er de, der får mest ud af at multinationale virksomheder laver ét samlet regnskab i stedet for at aflægge regnskab land for land, derfor korrupte regeringer og udvindingsvirksomheder, der ikke agter at betale en fair skat i de lande de udvinder naturressourcer. Den økonomiske fordel, der i dag er for multinationale virksomheder ved at unddrage sig den lovpligtige skattebetaling og flytte deres overskud til skattely, er derfor den største udfordring for at få ændret regnskabsstandarderne, så virksomhederne skal aflægge regnskab land for land.

Hvor fremskredet er ændringen af regnskabsstandarderne?

Arbejdet for at gøre det obligatorisk for virksomheder at aflægge regnskab land for land har indtil videre fulgt to parallelle internationale spor: 1) at få IASB til at ændre de internationale regnskabsstandarder til land for land rapportering, og 2) at gennemføre lovgivning, der kræver, at udvindingsvirksomheder aflægge regnskab land for land, hvis de er børsnoteret i EU, USA eller Hong Kong.

1) Land for land rapportering som del af IASB's internationale regnskabsstandarder

I dag baserer EU og omkring 100 lande deres lovgivning om virksomheders regnskabsaflæggelse på IASB's standarder. Det vil derfor have stor betydning at få IASB til at introducere land for land rapportering som en del af de internationale regnskaber.

IASB afviste i 2006 at introducere land for land rapporteringer for virksomheder¹³, men i 2007 vedtog Europaparlamentet en resolution om regnskabsaflæggelse land for land for udvindingsvirksomheder og anbefalede i samme ombæring, at IASB udviklede standarder for land for land rapportering specifikt indenfor udvindingsindustrien¹⁴. EU kommissionen har endnu ikke vedtaget resolutionen fra parlamentet, men parlamentets resolution var medvirkende til, at IASB nedsatte en arbejdsgruppe om naturressource-industrien. Arbejdsgruppen kommer i januar 2010 med et diskussionspapir, hvor forslaget om regnskabsaflæggelse land for land vil være inkluderet. Dette betyder at diskussionspapiret fra januar 2010 og et halv års tid frem vil være åbent for konsultation og kommentarer fra diverse interessegrupper, hvorefter det vil blive vedtaget, hvorvidt IASB vil introducere at udvindingsvirksomhederne skal aflægge regnskab land for land som en del af de internationale regnskabsstandarder.

På trods af, at IASB ikke er en åben og demokratisk institution, er det vigtigt, at Danmark og andre lande, ikke mindst i EU, presser på, for at IASB vedtager, at virksomheder skal aflægge regnskab land for land. Det er EU, der helt og holdent selv har valgt at gøre IASB's regnskabsstandarder til lov, og derfor kan EU også påvirke fastlæggelsen af regnskabsstandarderne.

2) Lov om land for land rapportering for børsnoterede udvindingsvirksomheder

USA følger ikke IASB's anbefalinger lige så tæt som EU, og IASB's regnskabsstandarder er således ikke gjort lovpligtige i USA, hvor der er et nyt lovforslag på vej, kaldet 'Energy Security through Transparency Act of 2009'¹⁵. Lovforslaget, der er fremsat på opfordring af Publish What You Pay koalitionen¹⁶ og som forventes at blive vedtaget i løbet af 2010, vil gøre det lovpligtigt for udvindingsvirksomheder, der er børsnoteret på det amerikanske aktiemarked, at aflægge regnskab land for land.

Det betyder, at både de amerikanske og de udenlandske udvindingsvirksomheder, der er noteret på det amerikanske aktiemarked, bliver tvunget til at lave særskilte regnskaber for hvert enkelt land, de opererer i samt offentliggøre indtægter og skattebetalinger i hvert land.

I 2004 godkendte Europaparlamentet en ændring af forpligtelserne i direktivet 'Transparency Obligations Directive', der generelt definerer minimummet for gennemsigtighed i virksomheder, som er opført på børser i EU's medlemsstater¹⁷. Ændringerne af direktivet medfører, at medlemsstater bliver opfordret til at arbejde for, at de udvindingsvirksomheder, der er børsnoteret på europæiske aktiemarkeder, offentliggør deres betalinger til regeringer.

Som direktivet er nu, indeholder det ikke noget specifikt krav om regnskabsaflæggelse land for land. Anbefalingerne til medlemsstaterne, hvad angår naturressource industrien, er ikke er skrevet ind i selve direktivet, men kun i forklaringen til direktivet,

og derfor tjener de snarere som en opfordring til medlemsstaterne end som krav. Direktivet er til revision i 2010, og det giver mulighed for at få regnskabsaflæggelse land for land for udvindingsvirksomheder noteret på en europæisk børs gjort lovpligtig via direktivet. Det vil sikre, at udvindingsvirksomheder, der nu er børsnoteret i USA, ikke blot flygter til de europæiske børser, hvis lovforslaget 'Energy Security through Transparency Act of 2009' som forventet bliver vedtaget i USA. Af samme grund arbejdes der netop nu på, at lignende lovgivning om regnskabsaflæggelse land for land for udvindingsvirksomheder også bliver gennemført i eksempelvis Hong Kong.

Udvindingsindustrien i Direktiv 2004/109/EF:

I direktivet er udvindingsindustrien nævnt som følgende:

"Hjemlandet bør tilskynde udstedere, hvis aktier er optaget til handel på et reguleret marked, og hvis hovedaktivitet ligger i udvindingsindustrien, til at offentliggøre betalinger til regeringer i deres årsrapport. Hjemlandet bør også tilskynde til øget gennemsigtighed med hensyn til sådanne betalinger inden for den ramme, der er fastlagt i forskellige internationale finansielle fora."

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:390:0038:0057:DA:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:390:0038:0057:DA:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:390:0038:0057:DA:PDF)

Anbefalinger

Aflæggelse af regnskab land for land er en forholdsvis teknisk simpel mekanisme at indføre, der ikke desto mindre vil have stor indflydelse på muligheden for at skabe gennemsigtighed indenfor naturressource-industrien og derved skabe grundlag for, at fattige mennesker i udviklingslande får del i værdien af de ressourcer og værdier, der produceres i deres lande. IBIS peger derfor på en række konkrete skridt for at sikre gennemsigtige og hensigtsmæssige regnskabsstandarder.

Land for land rapportering i de internationale regnskabsstandarder

- IASB bør introducere internationale standarder for regnskabsaflæggelse land for land for udvindingsindustrien og efterfølgende for alle typer virksomheder, således at man kan identificere overskud og skattebetalinger land for land samt eventuelle kunstige prisfastsættelser.
- EU må insistere på nye regnskabsstandarder fra IASB og ellers selv fastlægge relevante ekstra krav inde for EU.
- Den danske regering bør gennem EU arbejde aktivt for en ændring af IASB's regnskabsstandarder, ikke mindst i forbindelse med den høringsproces af nye standarder for naturressource industrien, der finder sted fra januar 2010.

- Revisionselskaber, der sidder med i IASB og derfor har indflydelse på IASB's beslutninger, bør arbejde aktivt for, at IASB introducerer regnskabsaflæggelse land for land. De danske afdelinger i de fire store revisionselskaber, PricewaterhouseCoopers, Ernst & Young, Deloitte, og KPMG, bør spille en aktiv rolle i dette.
- Danske investorer og virksomheder bør arbejde aktivt for at skabe mere gennemsigtighed i virksomhedernes regnskaber og gennem deres nationale og internationale organisationer støtte en ændring af IASB's regnskabsstandarder.
- Det spanske EU formandskab vil i foråret 2010 diskutere indsatser mod kapitalflugt, herunder at kræve regnskaber land for land, hvilket den danske regering bør støtte op om.

Lovpligtig regnskabsaflæggelse land for land for udvindingsvirksomheder børsnoteret i EU

- Skattesvig og korrupsion er særligt slemt i udvindingsindustrien. Derfor bør der handles ekstra hurtigt i forhold til denne sektor. Ibis foreslår EU-regler, som pålægger alle udvindingsvirksomheder, der er børsnoteret i EU, at aflægge regnskaber for deres aktiviteter i hvert enkelt af de lande, hvor de opererer.
- Den danske regering bør gå i spidsen og arbejde aktivt for at aflæggelse af regnskab land for land for naturressource-industrien, der er noteret på europæiske børser, bliver gjort til et krav, når EU i 2010 reviderer direktivet fra 2004 om "Transparency Obligations".

Danske virksomheder kan gøre det frivilligt – CSR

At betale sin skat *og* at betale en retfærdig skatteprocent er en naturlig del af virksomhedernes samfundsansvar og CSR politik. På linje med sociale og miljømæssige hensyn skal virksomhederne tage et økonomisk hensyn og derved sikre sig, at deres virke er med til at underbygge en økonomisk bæredygtig udvikling i udviklingslandene. Global Compacts tiende princip om anti-korrupsion bør tolkes, så det også omfatter skatteunddragelse.

- Danske virksomheder, der har relation til naturressource-industrien, bør frivilligt aflægge regnskaber land for land og betale en fair skat i de lande, hvor ressourcerne udvindes.
- Danske investorer i naturressource-industrien bør sikre sig, at de udvindingsvirksomheder, som de investerer i, aflægger gennemskuelige regnskaber og betaler en fair skat.

Anneks 1: Eksempel på et gennemsigtigt regnskab

Nedenstående er et tænkt eksempel, der illustrerer, hvordan et simpelt regnskab land for land vil se ud for en koncern. Eksisterende regnskabspraksis svarer til den yderste kolonne "I alt koncernen", mens regnskabsaflægning land for land fremgår af de tre kolonner for de individuelle selskaber i landene.

Eksempel på regnskabsaflægning land for land

Mineselskabet a/s		Rigt land	Skattely	Uland	i alt Koncern
		\$ mio.	\$ mio.	\$ mio.	\$ mio.
Omsætning	Uden for koncernen	400	0	100	500
	Inden for koncernen		80		
	Omsætning total	400	80	100	500
Køb	Uden for koncernen	150	0	30	180
	Inden for koncernen	65	0	15	0
	Køb total	215	0	45	180
Ansatte	Løn	135	1	42	178
	Antal	3000	10	2800	5810
Overskud før skat		50	79	13	142
Skat	Til betaling	11	0	1	12
	Udskudt	4	0	3	7
	Skat total	15	0	4	19
Overskud efter skat		35	79	9	123

Eksemplet fra Richard Murphy (2009): Country-by-country Reporting. Holding multilateral companies to account.

Under de gældende regnskabsstandarder skal koncernen kun fremlægge det samlede koncernregnskab i yderste kolonne. Det betyder, at oplysningerne om selskabets aktiviteter i skattelyet og ulandet ikke er tilgængelige for hverken offentligheden eller skattemyndighederne. Således står skattemyndighederne i de enkelte lande uden 'bevismateriale' til at be- eller afkræfte en mistanke om skattesvig.

Bemærk, at den interne handel i koncernen ikke fremgår i det samlede koncernregnskab. Det er kun handel uden for koncernen, der fremgår af den eksisterende regnskabspraksis, på trods af at 60 procent af den internationale handel foregår inden for multinationale selskaber.

Regnskabsaflægningen land for land viser i eksemplet, at søsterselskabet i skattelyet kun handler med andre søsterselskaber og kun har meget få omkostninger til ansatte. I skattelyet har koncernen fx sine intellektuelle ophavsrettigheder, patenter, og et holdingselskab, der låner ud til søsterselskaberne, men det har ingen egentlig produktion og kun få ansatte advokater. Alligevel ligger størstedelen af koncernens overskud i skattelyet. Det er muligt, fordi søsterselskaberne køber rettigheder af selskabet i skattelyet. Således bliver størstedelen af koncernens overskud flyttet til skattelyet.

Slutnoter

¹WTO database 2008, tallene er for 2006.

²Daily Graphic, 2. juni 2009.

³Christian Aid (2008): 'Death and Taxes: The True Toll of Tax Dodging.'

⁴<http://www.secrecyjurisdictions.com/>

⁵<http://www.publishwhatyoupay.org/en/mission>

⁶Richard Murphy (2009): 'Country-by-country Reporting. Holding multilateral companies to account.' s.12

⁷Tax Justice Network

⁸<http://www.iasb.org>

⁹Se eksempel på regnskab i anneks 1.

¹⁰En udførlig gennemgang af fordele for forskellige aktører findes i: Richard Murphy (2009): 'Country-by-country Reporting. Holding multilateral companies to account.'

¹¹Richard Murphy (2009): 'Country-by-country Reporting. Holding multilateral companies to account.' s.37

¹²Richard Murphy (2009): 'Country-by-country Reporting. Holding multilateral companies to account.' s.38

¹³<http://www.publishwhatyoupay.org/en/about/advocacy/accounting-standards-regulations>

¹⁴<http://www.publishwhatyoupay.org/en/about/advocacy/accounting-standards-regulations>. Link til Europaparlamentets resolution:

<http://www.publishwhatyoupay.org/sites/pwypdev.gn.apc.org/files/EP%20resolution%20accounting%20standards%20141107.pdf>

¹⁵<http://www.publishwhatyoupay.org/en/resources/bipartisan-bill-proposes-simple-sec-rule-change-help-stabilize-us-energy-sources-and-raw-m>

¹⁶Publish What You Pay er en NGO kampagne, der arbejder på at få gennemsigtighed i udvindingsindustrien på linje med EITI, og udgør på denne måde NGO-delen i EITI initiativet. Der er i dag Publish What You pay kampagner i omkring 70 lande. <http://www.publishwhatyoupay.org/en/about>

¹⁷<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:390:0038:0057:DA:PDF>

Yderligere information kontakt

Lars Koch
Demokrati og Politikmedarbejder
lk@ibis.dk
Tlf: +45 35 200 536
Mob: +45 6060 5831

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.